

Punt 4 | Debat i votació de les esmenes presentades en la tramitació en lectura única

Proposició de llei de creació del Fons Agrari i Ramader

202-00011/15

El text de la Proposició de llei ha estat publicat en el BOPC següent:

<https://www.parlament.cat/document/bopc/423179943.pdf#page=88>

ORDENACIÓ DE LES ESMENES PRESENTADES A L'ARTICULAT DE LA PROPOSICIÓ DE LLEI

TEXT PRESENTAT

Article 1 Objecte.

1.1 Es crea el Fons Agrari i Ramader.

1.2 El Fons Agrari i Ramader té l'objectiu de dotar de finançament addicional les mesures d'ajut a les inversions en les explotacions agràries en el marc de la programació de desenvolupament rural a Catalunya, mitjançant els instruments vigents en cada moment, així com dotar una nova línia d'ajut per a la millora i modernització dels regadius de les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada dins d'aquesta programació.

1.3 El Fons Agrari i Ramader se dota amb el 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (2)

*De modificació i **addició** a l'article 1*

Article 1 Objecte

1.1 [...].

1.2 El Fons Agrari i Ramader [...] d'aquesta programació. ***Així mateix, també té per objectiu dotar d'una nova línia d'ajut per incentivar la cooperació per a la successió en les explotacions agràries amb cessió de l'explotació a joves, la qual ha d'incloure la cessió dels drets de la PAC.***

1.3 El Fons Agrari i Ramader *es* dota amb el 30% dels ingressos relacionats [...].

Esmena 2

GP de Junts (1)

De modificació a l'apartat 3 de l'article 1

1.3. El Fons Agrari i Ramader *es dota amb el 30% dels ingressos relacionats [...].*

Esmena 3

GP de la Candidatura d'Unitat Popular -

Defensem la Terra (1)

D'addició al punt 3 de l'Article 1

Article 1. Objecte

(...)

1.3. El Fons Agrari i Ramader *es dota amb fons propis d'una quantitat equivalent a el 30% dels ingressos relacionats [...].*

Esmena 4

GP de la Candidatura d'Unitat Popular -

Defensem la Terra (2)

D'addició d'un epígraf a) al punt 3 de l'Article 1

Article 1. Objecte

[...]

1.3. [...]

a) El Fons Agrari i Ramader es dota, a més del fons propi estipulat a l'apartat 3 de l'Article 1, del 30% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear.

Esmena 5

GP de la Candidatura d'Unitat Popular -

Defensem la Terra (3)

D'addició d'un epígraf b) al punt 3 de l'Article 1

Article 1. Objecte

[...]

1.3. [...]

b) El 30% procedent dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear, d'acord amb l'epígraf a) del punt 3 de l'Article 1, anirà exclusivament destinat a complementar l'ajuda del Fons Agrari i Ramader al sector agrari i ramader situat dins les zones I i II del Pla d'Emergència Nuclear Exterior a les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs (PENTA).

A l'àmbit territorial de les Centrals Nuclears d'Ascó I i II li correspondrà un 66,5% d'aquest 30% extraordinari provenint del Fons de Transició Nuclear, mentre que a l'àmbit territorial de la central nuclear Vandellòs II li correspondrà el 33,5% del Fons.

Addició de nous apartats

Esmena 6

GP de Junts (2)

D'addició d'un nou apartat 4 a l'article 1

1.4. Es crea l'òrgan consultiu i de participació del Fons Agrari i Ramader.

1.4.1. Aquest òrgan està format per:

– Presidència: Persona titular de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació o en qui en delegui la representació

– Vocals: Els/les representants de les organitzacions professionals agràries i del món cooperatiu, que es distribueixen de la forma següent:

a) Organitzacions professionals agràries: 10 membres, repartits proporcionalment entre les organitzacions professionals agràries que hagin obtingut un mínim de representativitat del 10% a les darreres eleccions agràries catalanes.

b) Món cooperatiu: 2 representants de les associacions o federacions més representatives en aquest àmbit.

c) 2 representants de l'Associació Catalana de Comunitats de Regants (ACATCOR)

d) 2 representants del Gremi de la Pagesia Catalana

1.4.2. Règim de convocatòries: L'òrgan consultiu i de participació serà convocat pel President de forma ordinària, com a mínim un cop al semestre.

A petició d'un terç dels membres de l'òrgan es podran convocar reunions extraordinàries per tractar temes vinculats al Fons Agrari.

1.4.3. Acords de l'òrgan consultiu i de participació: Els acords de l'òrgan consultiu i de participació seran contemplats en l'acta de la sessió, seran de caràcter preceptiu i no vinculant i es donarà publicitat i transparència.

TEXT PRESENTAT

Article 2. Beneficiaris

Els beneficiaris del Fons Agrari i Ramader són els que tinguin aquesta condició en la programació de desenvolupament rural a Catalunya.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 7

GP d'Esquerra Republicana (3)

D'addició a l'article 2

Article 2. Beneficiaris

Els beneficiaris [...] rural a Catalunya.

Així mateix, i en relació amb els ajuts inclosos en el Títol III de la llei, tindran la condició de beneficiaris del Fons Agrari i Ramader a través dels ajuts per afavorir el relleu generacional mitjançant la cooperació per a la successió en les explotacions agràries previstos a l'Article 6 de la llei, els

agricultors professionals que estiguin en situació de poder fer una cessió de l'activitat.

Esmena 8

GP de la Candidatura d'Unitat Popular -
Defenseu la Terra (4)

D'addició a l'Article 2

Article 2. Beneficiaris

Els beneficiaris [...] rural a Catalunya. *En l'àmbit territorial de les zones I i II del Pla d'Emergència Nuclear Exterior a les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs (PENTA), els beneficiaris rebran un finançament extraordinari, d'acord amb allò estipulat als epígrafs a) i b) del punt 3 de l'Article 1.*

Títol I. Finançament addicional a la programació de desenvolupament rural a Catalunya.

TEXT PRESENTAT

Article 3. Respecte les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament addicional a la programació per al desenvolupament rural a Catalunya, d'acord amb els instruments previstos a la normativa vigent, l'increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 10% o 15%, segons correspongui, per a les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries, d'acord amb els llinars establerts en la normativa europea aplicable.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 9

GP del Partit Popular de Catalunya (1)

~~De supressió i~~ *addició a l'article 3*

El departament [...] 10% o 15%, segons correspongui, *i d'acord amb la interlocució de la Taula Agrària*, per a les inversions de ~~millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de~~ *mitigació del canvi climàtic [...]*.

Títol II. Respecte les mesures contingudes a la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya.

TEXT PRESENTAT

Article 4 Respecte els ajuts de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries i de diversificació agrària.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la

programació complementaria de Desenvolupament Rural a Catalunya, un increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 65%, 80% o 85%, per als ajuts de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries i de diversificació agrària, d'acord amb els llindars establerts en la normativa europea aplicable.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 10

GP del Partit Popular de Catalunya (2)

De modificació a l'article 4,

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementaria de Desenvolupament Rural a Catalunya, un increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 65%, 80% o 85%, *d'acord amb la interlocució de la Taula Agrària, per a les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i els ajuts per a la diversificació agrària*, d'acord amb els llindars establerts en la normativa europea aplicable.

TEXT PRESENTAT

Article 5 Respecte els ajuts d'inversions en millora i modernització de regadius.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementaria de Desenvolupament Rural a Catalunya, una nova una línia d'ajuts per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada, d'acord amb els llindars establerts en la normativa europea aplicable.

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

Addició de nous Títols

ESMENES PRESENTADES

Esmena 11

GP d'Esquerra Republicana (4)

D'addició d'un nou Títol III

Títol III Respecte les mesures per afavorir el relleu generacional mitjançant la cooperació per a la successió en les explotacions agràries.

Addició de nous articles

ESMENES PRESENTADES

Esmena 12

GP d'Esquerra Republicana (5)

D'addició d'un nou article 6 al Títol III

Article 6 Respecte els ajuts per afavorir el relleu generacional a través de la cooperació per a la successió en les explotacions agràries.

El Departament en matèria d'agricultura, ramaderia, pesca, alimentació i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya inclourà una dotació suficient en el seu pressupost per habilitar una línia d'ajut per incentivar la cooperació per a la successió en les explotacions agràries amb la cessió de l'explotació a joves que vulgui dedicar-se a l'activitat agrària, permetent a les persones jubilades o les que estan apunt de jubilar-se obtenir una compensació per cedir les seves explotacions i facilitar que joves que es vulguin incorporar o que s'hagin incorporat els darrers 5 anys, ho facin en una explotació que està funcionant i per tant no hagin de començar de zero, o que consolidin la dimensió de l'explotació amb la que es van incorporar recentment.

Addició de noves disposicions addicionals

ESMENES PRESENTADES

Esmena 13

GP del Partit Popular de Catalunya (3)

D'addició d'una Disposició addicional única,

Disposició addicional única

Un cop el finançament addicional a què fa referència aquesta llei s'hagi incorporat a la programació de desenvolupament rural a Catalunya i s'hagin aplicat els articles 2 a 5, s'habilita el departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya a destinar la dotació del Fons Agrari i Ramader restant, previ acord amb les organitzacions membres de la Taula Agrària, al reforç de d'altres intervencions de desenvolupament rural que repercutixin en un benefici per a les explotacions agràries de Catalunya.

Disposicions transitòries

TEXT PRESENTAT

Disposició transitòria primera: Destí transitori dels recursos a la problemàtica causada per la sequera

Mentre el finançament addicional a què fa referència aquesta llei no s'incorpori a la programació de desenvolupament rural a Catalunya, s'habilita el departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i

desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya a destinar la dotació del Fons Agrari i Ramader al reforç de les mesures econòmiques projectades pel Govern per pal·liar i prevenir els efectes de les adversitats climàtiques que han afectat o puguin afectar els productors catalans i altres problemes específics que posin en risc la seva viabilitat econòmica.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 14

GP de Junts (3)

De modificació del títol de la Disposició transitòria Primera

Disposició transitòria primera: Destí transitori dels recursos a la problemàtica causada *per les adversitats climàtiques*

Esmena 15

GP d'Esquerra Republicana (6)

*D'addició al títol de la Disposició transitòria
Primera*

Disposició transitòria primera: Destí transitori dels recursos a la problemàtica causada per la sequera *i altres causes sobrevingudes específiques*.

Esmena 16

GP del Partit Popular de Catalunya (4)

D'addició a la Disposició transitòria primera,

[...] del Fons Agrari i Ramader, *previ acord amb les organitzacions membres de la Taula Agrària*, al reforç de les mesures econòmiques [...].

Disposicions finals

TEXT PRESENTAT

Disposició final primera: Modificació de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

S'afegeix una lletra, la *d*, a l'apartat 4 de l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, amb el text següent:

«d) El 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear s'han de destinar a nodrir el Fons Agrari i Ramader.

Correspon al departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya la gestió d'aquests ingressos.»

ESMENES PRESENTADES

Esmena 17

GP de Junts (4)

De modificació de la Disposició final Primera

[...]

«d) El 30% dels ingressos relacionats [...].

[...].»

Esmena 18

GP d'Esquerra Republicana

De modificació de la Disposició final Primera (7)

[...]

«d) El 30% dels ingressos relacionats [...].

[...].»

Correspon al departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya la gestió d'aquests ingressos.»

Esmena 19

GP de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra (5)

De modificació a la Disposició final primera

[...]

d) *El 30% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear s'han de destinar a nodrir el Fons Agrari i Ramader; aquesta part anirà destinada íntegrament a les explotacions agràries o ramaderes que es troben dins les zones I i II del Pla d'Emergència Nuclear Exterior a les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs (PENTA).*

[...].»

TEXT PRESENTAT

Disposició final segona: Habilitació pressupostària

L'afectació econòmica que eventualment produeixi aquesta llei sobre els Pressupostos de la Generalitat, no tindrà efectes fins a l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a la data d'aprovació d'aquesta llei.

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

TEXT PRESENTAT

Disposició final tercera: Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

Exposició de motius

I

El sector agrari i ramader català passa per moments complexos, que prolongats en el temps, posen en risc la viabilitat d'un sector que és absolutament vital per Catalunya.

La tendència en quant al nombre d'explotacions agrícoles i ramaderes és a la baixa, de manera que en el període 2009-2020¹ aquestes han disminuït més d'un 8% i un 19% respectivament, tot i l'augment en el nombre d'unitats ramaderes, de manera que al 2020 existien 54.972 explotacions agrícoles i 10.890 explotacions ramaderes.

De les explotacions agrícoles existents al 2022, un total de 46.302, segons dades de la DUN, aproximadament el 87% eren gestionades per persones físiques i el 13% per persones jurídiques. I la tendència que s'observa és que el cultiu de la superfície va tendint a ser explotat per les persones jurídiques en detriment de les persones físiques.

Respecte l'edat dels titulars de les explotacions de persones físiques, els majors de 65 anys representen el 56,03%, essent especialment preocupant les dades en quan a l'afectació de menors de 41 anys que només representen el 12,00 % del total. I és que precisament, un dels principals problemes que afronta el sector té a veure amb el relleu generacional.

Segons dades de l'Observatori de joves agricultors i agricultores de Catalunya, per una banda, el percentatge de joves que van ser perceptors d'ajuts directes de la PAC l'any 2022 no va arribar al 12% i els que van sol·licitar ajuts per a primera instal·lació ha passat dels 677 el 2015 a 212 el 2022.

Amb aquesta fotografia del sector s'evidencien fàcilment els greus efectes directes i indirectes que se'n deriven. Efectes com el despoblament del món rural i amb ell, el de la Catalunya interior, la pèrdua de la sobirania alimentària, els efectes nocius pel medi ambient o l'impacte vers la biodiversitat. Es tracta de problemes reals que ja estem vivint i que només podran revertir-se, entre d'altres, amb polítiques que donin suport al sector. Polítiques que si bé és cert, es duen a terme a través de diferents programes plurianuals i mesures a través de la Política Agrària Comuna (PAC) o el propi Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, resulten insuficients per revertir la situació i és per aquest motiu que es fa necessari garantir un finançament complementari i sostingut en el temps per dotar el sector de tota la capacitat de suport permessa pe la PAC.

¹ Segons dades Idescat

II

La Programació de Desenvolupament Rural, és un dels principals instruments a través del qual s'organitza la política territorial i de foment al món rural. Aquesta programació per al període 2023-2027 està formada pel Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC), el qual compta amb cofinançament dels Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), i pel Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (PDR.DARPA), dotat íntegrament amb fons de la Generalitat de Catalunya.

En total, els dos programes disposen d'un import total de 687,8 milions d'euros, dels quals 527,8 milions s'emmarquen dins del PEPAC i 160 milions corresponen al PDR.DARPA de Catalunya.

Aquesta programació és fruit del treball entre la Generalitat de Catalunya, la Comissió Europea i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, així com la participació de les organitzacions agràries i entitats mediambientals més importants.

Aquesta doble línia respon a la voluntat de l'administració catalana de mantenir un esforç financer adient per al desenvolupament dels sectors agrari i forestal, que han vist com es reduïen les aportacions d'Europa arran de la inestabilitat internacional viscuda els darrers anys.

Tot i això, resulta insuficient, i per això aquesta norma crea un fons complementari que es nodreix de part dels ingressos relacionats amb les activitats d'origen nuclear provinents de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

III

En el Títol I s'encomana al departament en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, la inclusió en el finançament nacional addicional del programa de desenvolupament rural que sigui d'aplicació de Catalunya amb posterioritat al Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC) 2023-27 l'increment en els percentatges d'ajut en les inversions de les intervencions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries respecte dels percentatges aplicats al PEPAC 23-27, arribant al nivell de finançament que permetin els fons que s'hi puguin habilitar, i donant compliment als topalls permesos per la normativa europea.

En el títol II es fa referència les mesures contingues al Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (FDR).

En primer lloc, respecte els ajuts estatals de mitigació del canvi climàtic en exportacions agràries i de diversificació agrària, es proposa incrementar el percentatge mínim dels ajuts, per incrementar-lo respecte de l'actual i considerant els topalls que estableix el Reglament (UE) 2022/2472 de la Comissió, de 14 de desembre del 2022, pel qual es declaren determinades categories d'ajut als sectors agrícola i forestal i en zones rurals compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

En segon lloc, respecte els ajuts d'inversió en millora i modernització de regadius, s'inclou un ajut específic per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada que estaven incloses a l'anterior programa de desenvolupament rural, però que no ha estat inclòs en aquest, per tal d'assolir els percen-

tatges màxims permesos per aquestes inversions d'acord amb les Directrius aplicables als ajuts estatals als sectors agrícoles i forestal i a les zones rurals (2022/C 485/01).

Per acabar, la disposició final primera modifica l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, establint l'afectació del 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear al Fons Agrari i Ramader.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 20

GP d'Esquerra Republicana (1)

*De modificació i **addició** a l'exposició de motius*

[...]

II

La Programació de [...] Generalitat de Catalunya.

En total, [...] PDR.DARPA de Catalunya.

Aquesta programació [...] mediambientals més importants.

Aquesta doble línia [...] darrers anys.

Tot i això, [...] en el medi ambient.

Així mateix, aquesta llei també preveu destinar una part del fons a incentivar la cooperació per a la successió en les explotacions agràries amb cessió de l'explotació a joves.

Atès que l'article 77.6 del Reglament (UE) 2021/2115 estableix que: «En el cas de la cooperació en el context de la successió d'explotacions agràries, especialment en el relleu generacional a escala d'explotació, els Estats membres únicament podran concedir ajuts als agricultors que hagin assolit, o assoleixin abans del final de l'operació, l'edat de jubilació segons estableixi l'Estat membre de que es tracti de conformitat amb la seva legislació nacional» i, com és coherent amb això, la lletra c) de l'article 32.4 del Reglament (UE) 2022/2472 de la Comissió, de 14 de desembre del 2022, pel qual es declaren determinades categories d'ajut en els sectors agrari i forestal i en zones rurals compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea; cal prendre mesures per afavorir el relleu generacional i per això, es proposa destinar una part del fons agrari a incentivar la cooperació per a la successió en les explotacions agràries amb cessió de l'explotació, la qual ha de portar associada la cessió dels drets de la PAC, a joves que vulguin dedicar-se a l'activitat agrària, permetent a les persones jubilades o les que estan apunt de jubilar-se obtenir una compensació per cedir les seves explotacions i facilitar que joves que es vulguin incorporar o que s'hagin incorporat els darrers 5 anys, ho facin en una explotació que està funcionant i, per tant, no hagin de començar de zero o que consolidin la dimensió de l'explotació amb la que es van incorporar recentment.

III

En el Títol I s'encomana [...] per la normativa europea.

En el Títol II es fa referència [...] Rural de Catalunya (FDR).

En primer lloc, respecte els ajuts [...] Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

En segon lloc, respecte els ajuts [...] zones rurals (2022/C 485/01).

En el Títol III es fa referència als ajuts per incentivar la cooperació per a la successió en les explotacions agràries amb cessió de l'explotació a joves, la qual ha d'incloure la cessió dels drets de la PAC.

Per acabar, [...], establint l'afectació del 30% dels ingressos [...] Fons Agrari i Ramader.

I la disposició final segona, estableix l'habilitació pressupostària relacionada amb el Fons Agrari i Ramader que estableix la llei.

Títol de la proposició de llei

TEXT PRESENTAT

Proposició de llei per a la creació del Fons Agrari i Ramader

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

ESMENA TÈCNICA PRESENTADA PEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTA - UNITS PER AVANÇAR (REG. 14543)

A la Mesa del Parlament de Catalunya

Elena Díaz Torrevejano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Joaquim Paladella Curto, diputat, Manel Ezquerra Tomàs, diputat, d'acord amb el que estableix l'article 118 del Reglament del Parlament, presenten la següent esmena de caire tècnic per a corregir deficiències jurídiques i lingüístiques a la Proposició de llei de creació del Fons Agrari i Ramader (tram. 202-00011/15).

On hi diu:

Proposició de llei per a la creació del Fons Agrari i Ramader

Exposició de motius

I

El sector agrari i ramader català passa per moments complexos, que prolongats en el temps, posen en risc la viabilitat d'un sector que és absolutament vital per Catalunya.

La tendència en quant al nombre d'explotacions agrícoles i ramaderes és a la baixa, de manera que en el període 2009-2020² aquestes han disminuït més d'un 8% i un 19% respectivament, tot i l'augment en el nombre d'unitats ramaderes, de manera que al 2020 existien 54.972 explotacions agrícoles i 10.890 explotacions ramaderes.

De les explotacions agrícoles existents al 2022, un total de 46.302, segons dades de la DUN, aproximadament el 87% eren gestionades per persones físiques i el 13% per persones jurídiques. I la tendència que s'observa és que el cultiu de la superfície va tendint a ser explotat per les persones jurídiques en detriment de les persones físiques.

Respecte l'edat dels titulars de les explotacions de persones físiques, els majors de 65 anys representen el 56,03%, essent especialment preocupant les dades en quan a l'afectació de menors de 41 anys que només representen el 12,00 % del total. I és que precisament, un dels principals problemes que afronta el sector té a veure amb el relleu generacional.

Segons dades de l'Observatori de joves agricultors i agricultores de Catalunya, per una banda, el percentatge de joves que van ser perceptors d'ajuts directes de la PAC l'any 2022 no va arribar al 12% i els que van sol·licitar ajuts per a primera instal·lació ha passat dels 677 el 2015 a 212 el 2022.

Amb aquesta fotografia del sector s'evidencien fàcilment els greus efectes directes i indirectes que se'n deriven. Efectes com el despoblament del món rural i amb ell, el de la Catalunya interior, la pèrdua de la sobirania alimentària, els efectes nocius pel medi ambient o l'impacte vers la biodiversitat. Es tracta de problemes reals que ja estem vivint i que només podran revertir-se, entre d'altres, amb polítiques que donin suport al sector. Polítiques que si bé és cert, es duen a terme a través de diferents programes plurianuals i mesures a través de la Política Agrària Comuna (PAC) o el propi Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, resulten insuficients per revertir la situació i és per aquest motiu que es fa necessari garantir un finançament complementari i sostingut en el temps per dotar el sector de tota la capacitat de suport permessa per la PAC.

II

La Programació de Desenvolupament Rural, és un dels principals instruments a través del qual s'organitza la política territorial i de foment al món rural. Aquesta programació per al període 2023-2027 està formada pel Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC), el qual compta amb cofinançament dels Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), i pel Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (PDR.DARPA), dotat íntegrament amb fons de la Generalitat de Catalunya.

En total, els dos programes disposen d'un import total de 687,8 milions d'euros, dels quals 527,8 milions s'emmarquen dins del PEPAC i 160 milions corresponen al PDR.DARPA de Catalunya.

Aquesta programació és fruit del treball entre la Generalitat de Catalunya, la Comissió Europea i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, així

² Segons dades Idescat.

com la participació de les organitzacions agràries i entitats mediambientals més importants.

Aquesta doble línia respon a la voluntat de l'administració catalana de mantenir un esforç financer adient per al desenvolupament dels sectors agrari i forestal, que han vist com es reduïen les aportacions d'Europa arran de la inestabilitat internacional viscuda els darrers anys.

Tot i això, resulta insuficient, i per això aquesta norma crea un fons complementari que es nodreix de part dels ingressos relacionats amb les activitats d'origen nuclear provinents de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

III

En el Títol I s'encomana al departament en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, la inclusió en el finançament nacional addicional del programa de desenvolupament rural que sigui d'aplicació de Catalunya amb posterioritat al Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC) 2023-27 l'increment en els percentatges d'ajut en les inversions de les intervencions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries respecte dels percentatges aplicats al PEPAC 23-27, arribant al nivell de finançament que permetin els fons que s'hi puguin habilitar, i donant compliment als topalls permesos per la normativa europea.

En el títol II es fa referència les mesures contingues al Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (FDR).

En primer lloc, respecte els ajuts estatals de mitigació del canvi climàtic en exportacions agràries i de diversificació agrària, es proposa incrementar el percentatge mínim dels ajuts, per incrementar-lo respecte de l'actual i considerant els topalls que estableix el Reglament (UE) 2022/2472 de la Comissió, de 14 de desembre del 2022, pel qual es declaren determinades categories d'ajut als sectors agrícola i forestal i en zones rurals compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

En segon lloc, respecte els ajuts d'inversió en millora i modernització de regadius, s'inclou un ajut específic per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada que estaven incloses a l'anterior programa de desenvolupament rural, però que no ha estat inclòs en aquest, per tal d'assolir els percentatges màxims permesos per aquestes inversions d'acord amb les Directrius aplicables als ajuts estatals als sectors agrícoles i forestal i a les zones rurals (2022/C 485/01).

Per acabar, la disposició final primera modifica l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, establint l'afectació del 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear al Fons Agrari i Ramader.

Proposició de llei

Article 1 Objecte.

1.1 Es crea el Fons Agrari i Ramader.

1.2 El Fons Agrari i Ramader té l'objectiu de dotar de finançament addicional les mesures d'ajut a les inversions en les explotacions agràries en el marc de la programació de desenvolupament rural a Catalunya, mitjançant els instruments vigents en cada moment, així com dotar una nova línia d'ajut per a la millora i modernització dels regadius de les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada dins d'aquesta programació.

1.3 El Fons Agrari i Ramader se dota amb el 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear.

Article 2 Beneficiaris.

Els beneficiaris del Fons Agrari i Ramader són els que tinguin aquesta condició en la programació de desenvolupament rural a Catalunya.

Títol I. Finançament addicional a la programació de desenvolupament rural a Catalunya.

Article 3. Respecte les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament addicional a la programació per al desenvolupament rural a Catalunya, d'acord amb els instruments previstos a la normativa vigent, l'increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 10% o 15%, segons correspongui, per a les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries, d'acord amb els llinars establerts en la normativa europea aplicable.

Títol II. Respecte les mesures contingudes a la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya.

Article 4 Respecte els ajuts de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries i de diversificació agrària.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya, un increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 65%, 80% o 85%, per als ajuts de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries i de diversificació agrària, d'acord amb els llinars establerts en la normativa europea aplicable.

Article 5 Respecte els ajuts d'inversions en millora i modernització de regadius.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya, una nova una línia d'ajuts per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada, d'acord amb els llinars establerts en la normativa europea aplicable.

Disposicions transitòries

Disposició transitòria primera: Destí transitori dels recursos a la problemàtica causada per la sequera

Mentre el finançament addicional a què fa referència aquesta llei no s'incorpori a la programació de desenvolupament rural a Catalunya, s'habilita el departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya a destinar la dotació del Fons Agrari i Ramader al reforç de les mesures econòmiques projectades pel Govern per pal·liar i prevenir els efectes de les adversitats climàtiques que han afectat o puguin afectar els productors catalans i altres problemes específics que posin en risc la seva viabilitat econòmica.

Disposicions finals

Disposició final primera: Modificació de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

S'afegeix una lletra, la *d*, a l'apartat 4 de l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, amb el text següent:

«d) El 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear s'han de destinar a nodrir el Fons Agrari i Ramader.

Correspon al departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya la gestió d'aquests ingressos.»

Disposició final segona: Habilitació pressupostària

L'afectació econòmica que eventualment produeixi aquesta llei sobre els Pressupostos de la Generalitat, no tindrà efectes fins a l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a la data d'aprovació d'aquesta llei.

Disposició final tercera: Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Ha de dir:

Proposició de Llei per a la creació del *Fons Agrari i Ramader*

Exposició de motius

I

El sector agrari i ramader català passa per moments complexos, que prolongats en el temps, posen en risc la viabilitat d'un sector que és absolutament vital per a Catalunya.

La tendència en quant al nombre d'explotacions agrícoles i ramaderes és a la baixa, de manera que en el període 2009-2020 aquestes han disminuït més d'un 8% i un 19% respectivament, tot i l'augment en el nombre d'unitats ramaderes, de manera que al 2020 existien 54.972 explotacions agrícoles i 10.890 explotacions ramaderes.

De les explotacions agrícoles existents al 2022, un total de 46.302, segons dades de la *declaració única agrària* (DUN), aproximadament el 87% eren gestionades per persones físiques i el 13% per persones jurídiques. I la tendència que s'observa és que el cultiu de la superfície va tendint a ser explotat per les persones jurídiques en detriment de les persones físiques.

Respecte l'edat dels titulars de les explotacions de persones físiques, els majors de 65 anys representen el 56,03%, essent especialment preocupant les dades en quan a l'afectació de menors de 41 anys que només representen el 12,00 % del total. *Són dades especialment preocupants que evidencien un dels problemes principals que afronta el sector: la manca de relleu generacional.*

Segons dades de l'*Observatori de Joves Agricultors i Agricultores de Catalunya*, per una banda, el percentatge de joves que van ser perceptors d'ajuts directes de la **política agrària comuna** (PAC) l'any 2022 no va arribar al 12% i els que van sol·licitar ajuts per a primera instal·lació ha passat dels 677 el 2015 a 212 el 2022.

Aquestes dades mostren les dificultats que pateix el sector agrari i ramader i les greus conseqüències directes i indirectes que se'n deriven. Efectes com el despoblament del món rural i amb ell, el de la Catalunya interior, la pèrdua de la sobirania alimentària, els efectes nocius pel medi ambient o l'impacte vers la biodiversitat. Es tracta de problemes reals que ja estem vivint i que només podran revertir-se, entre d'altres, amb polítiques que donin suport al sector. Polítiques que si bé és cert, es duen a terme a través de diferents programes plurianuals i mesures a través de la *política agrària comuna* (~~PAC~~) o el *propri departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia, pesca i alimentació*, resulten insuficients per revertir la situació i és per aquest motiu que es fa necessari garantir un finançament complementari i sostingut en el temps per dotar el sector de tota la capacitat de suport permesa per la PAC.

II

La Programació de Desenvolupament Rural, és un dels principals instruments a través del qual s'organitza la política territorial i de foment al món rural. Aquesta programació per al període 2023-2027 està formada pel Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC), el qual compta amb cofinançament

dels Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), i pel Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (PDR.DARPA), dotat íntegrament amb fons de la Generalitat de Catalunya.

En total, els dos programes disposen d'un import total de 687,8 milions d'euros, dels quals 527,8 milions s'emmarquen dins del PEPAC i 160 milions corresponen al PDR.DARPA de Catalunya.

Aquesta programació és fruit del treball entre la Generalitat de Catalunya, la Comissió Europea i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, així com la participació de les organitzacions agràries i entitats mediambientals més importants.

Aquesta doble línia respon a la voluntat de l'administració catalana de mantenir un esforç financer adient per al desenvolupament dels sectors agrari i forestal, que han vist com es reduïen les aportacions d'Europa arran de la inestabilitat internacional viscuda els darrers anys.

Tanmateix, davant les dificultats que pateix el sector, la programació de desenvolupament rural és insuficient. En conseqüència, aquesta llei crea el Fons Agrari i Ramader, un fons complementari que es dota amb part dels ingressos provinents de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear.

III

Aquesta llei consta de cinc articles, una disposició transitòria i tres disposicions finals.

L'article 1 regula l'objecte i finançament del Fons Agrari i Ramader i l'article 2 en determina els beneficiaris.

En l'article 3 s'encomana al departament en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, la inclusió en el finançament nacional addicional del programa de desenvolupament rural que sigui d'aplicació de Catalunya amb posterioritat al Pla Estratègic de la Política Agrària Comuna (PEPAC) 2023-27 l'increment en els percentatges d'ajut en les inversions de les intervencions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries respecte dels percentatges aplicats al PEPAC 23-27, arribant al nivell de finançament que permetin els fons que s'hi puguin habilitar, i donant compliment als topalls permesos pel Reglament (UE) 2021/2115 del Parlament Europeu i del Consell, de 2 de desembre de 2021, pel qual s'estableixen normes en relació amb l'ajut als plans estratègics que han d'elaborar els estats membres en el marc de la política agrària comuna (plans estratègics de la PAC), finançat amb càrrec al Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA) i al Fons Europeu de Desenvolupament Rural (Feader), i pel qual es deroguen els reglaments (UE) 1305/2013 i (UE) 1307/2013.

Els articles 4 i 5 fan referència les mesures contingudes al Programa complementari de Desenvolupament Rural de Catalunya (PDR).

En primer lloc, respecte els ajuts estatals de mitigació del canvi climàtic en exportacions agràries i de diversificació agrària, es proposa incrementar el percentatge mínim dels ajuts, per incrementar-lo respecte de l'actual i considerant els topalls que estableix el Reglament (UE) 2022/2472 de la Comissió, de 14 de desembre del 2022, pel qual es declaren determinades categories d'ajut als sectors agrícola i forestal i en zones rurals compatibles amb el

mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

En segon lloc, respecte els ajuts d'inversió en millora i modernització de regadius, s'inclou un ajut específic per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada que estaven incloses a l'anterior programa de desenvolupament rural, però que *no han estat incloses en el del període 2023-2027*, per tal d'assolir els percentatges màxims permesos per aquestes inversions d'acord amb les Directrius aplicables als ajuts estatals als sectors agrícoles i forestal i a les zones rurals (2022/C 485/01).

Finalment, la Llei clou amb una disposició transitòria i tres disposicions finals. En concret, la disposició final primera modifica l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, establint l'afectació del 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear al Fons Agrari i Ramader.

~~Proposició de llei~~

Article 1 Objecte.

~~1.~~ Es crea el Fons Agrari i Ramader.

~~2.~~ El Fons Agrari i Ramader té l'objectiu de dotar de finançament addicional les mesures d'ajut a les inversions en les explotacions agràries en el marc de la programació de desenvolupament rural a Catalunya, mitjançant els instruments vigents en cada moment, així com dotar una nova línia d'ajut per a la millora i modernització dels regadius de les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada dins d'aquesta programació.

~~3.~~ El Fons Agrari i Ramader se dota amb el 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear.

Article 2 Beneficiaris.

Els beneficiaris del Fons Agrari i Ramader són els que *tenen* aquesta condició en la programació de desenvolupament rural a Catalunya.

~~Títol I. Finançament addicional a la programació de desenvolupament rural a Catalunya.~~

Article 3. Finançament addicional corresponent amb les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i de mitigació del canvi climàtic.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament addicional a la programació per al desenvolupament rural a Catalunya, d'acord amb els instruments previstos a la normativa vigent, l'increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 10% o 15%, *d'acord amb els líndars que estableix la normativa europea aplicable*, per a les inversions de millora de la competitivitat de les explotacions agràries i ramaderes i de mitigació del canvi climàtic en *aquestes* explotacions. ~~d'acord amb els líndars establerts en la normativa europea aplicable.~~

Article 4 Finançament addicional corresponent amb els ajuts de diversificació agrària i mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya, un increment del percentatge d'ajut fins a un màxim del 65%, 80% o 85%, per als ajuts de mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries i de diversificació agrària, d'acord amb els líndars establerts en la normativa europea aplicable.

Article 5 Finançament addicional corresponent amb els ajuts per inversions en millora i modernització de regadius.

El departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya, inclourà en el finançament de la programació complementària de Desenvolupament Rural a Catalunya, una nova línia d'ajuts per a les comunitats de regants de zones de reg d'iniciativa privada, d'acord amb els líndars establerts en la normativa europea aplicable.

Disposició transitòria primera: Destí transitori dels recursos a la problemàtica causada per la sequera

Mentre el finançament addicional a què fa referència aquesta llei no s'incorpori a la programació de desenvolupament rural a Catalunya, s'habilita el departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya a destinar la dotació del Fons Agrari i Ramader al *reforçament* de les mesures econòmiques projectades pel Govern per pal·liar i prevenir els efectes de les adversitats climàtiques que han afectat o puguin afectar els productors catalans i altres problemes específics que posin en risc la seva viabilitat econòmica.

Disposicions finals

Primera: Modificació de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

S'afegeix una lletra, la *d*, a l'apartat 4 de l'article 8 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, amb el text següent:

«d) El 20% dels ingressos relacionats amb les activitats de producció, emmagatzematge i transformació d'energia elèctrica d'origen nuclear s'han de destinar a nodrir el Fons Agrari i Ramader.

Correspon al departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i desenvolupament rural de la Generalitat de Catalunya la gestió d'aquests ingressos.»

Segona: Habilitació pressupostària

L'afectació econòmica que eventualment produeixi aquesta llei sobre els Pressupostos de la Generalitat, no tindrà efectes fins a l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a la data d'aprovació d'aquesta llei.

Tercera: Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 10 de desembre de 2024

Elena Díaz Torrevejano, portaveu del GP PSC-Units; Joaquim Paladella Curto, Manel Ezquerra Tomàs, diputats del GP PSC-Units
